

STORTINGET

Representantforslag 74 LS

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken, Torgeir Knag Fylkesnes,
Kari Elisabeth Kaski og Karin Andersen

Dokument 8:74 LS (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken, Torgeir Knag Fylkesnes, Kari Elisabeth Kaski og Karin Andersen om å redde sunne bedrifter fra konkurs i påvente av kompensasjonsordning

Til Stortinget

Bakgrunn

Ferske tall viser at urovekkende mange virksomheter står i fare for konkurs. De statlige virkemidlene viser seg nå enten å ikke omfatte mange nok, være for små eller komme for sent.

Virke publiserte nylig en medlemsundersøkelse som viser at 1 av 8 av deres medlemmer frykter konkurs. I Virke Reiselivs egen medlemsundersøkelse svarte 30 prosent at det er høy sannsynlighet for at de må avvikle eller går konkurs hvis restriksjonene fortsetter i desember.

I NHOs koronaundersøkelse for november rapporterer bedriftene om svært mørke tall:

- 56 prosent melder om lavere etterspørsel eller kanselleringer av ordre de siste fire ukene, mot 49 prosent i oktober.
- 57 prosent av reiselivsbedriftene har tapt over halvparten av omsetningen de siste fire ukene sammenliknet med tilsvarende periode i fjor, mot 33 prosent i oktober.
- 14 prosent frykter konkurs, mot 13 prosent i oktober. Hver femte småbedrift vurderer konkurstrisikoen som reell.

- 16 prosent mangler penger til å betale regninger som forfaller om kort tid, mot 15 prosent i oktober. Hver tredje reiselivsbedrift har pengemangel.
- Blant ordrebaserte bedrifter melder omkring halvparten (47 prosent) at ordreinngangen er lavere, sammenlignet med samme måned i fjor. Enda flere (55 prosent) sier at ordreservene er lavere.

Behovet for nye umiddelbare tiltak

I en nyhetssak nylig fra NRK uttaler direktør for personmarked i BN Bank, Endre Jo Reite, at han skvatt da regjeringen i november fremstilte bankene som «førstelinjehjelp», og sier

«Regjeringen henviser bedriftene som har et desperat behov til en ordning som ikke treffer. Lånegarantiordningen er til god hjelp for større selskaper med ordnet økonomi.»

Dette stemmer overens med tilbakemelding fra bedriftene – bankene har ikke den rollen finansministeren har forespeilet at de skal spille, å sikre likviditet i en overgangsfase. Dermed treffer ikke det eneste likviditetsvirkemiddelet regjeringen har gått inn for når det gjelder store deler av norsk næringsliv – alle små og mellomstore bedrifter.

Regjeringen har i forbindelse med forslag til ny kompensasjonsordning slått fast at Skatteetaten ikke har kapasitet til å forvalte kompensasjonsordningen på nåværende tidspunkt.

Det betyr at staten må ta i bruk statens egen næringsrettede bank, Innovasjon Norge.

Midlertidig tilskuddsordning forvaltet av Innovasjon Norge

Forslagsstillerne mener at vi har virkemidlene som trengs for å sette i gang et slikt tiltak. Innovasjon Norge er statens egen næringsbank og har allerede ansvar for en rekke låne- og tilskuddsordninger. I tillegg har de tilstedeværelse i hele landet. Innovasjon Norge skulle også i utgangspunktet forvalte kompensasjonsordningen for reiselivet som ble trukket da smitteverntiltakene tilsa at det var behov for en mer generell ordning.

I forslag til økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet, jf. Prop. 52 S (2019–2020), skriver regjeringen følgende i pkt. 2.4:

«I virkemiddelapparatet, og særlig i Innovasjon Norge, er det flere ordninger som tilbyr lån, garantier og kapital til bedrifter. Innovasjon Norge har bred kontakt med næringslivet, kontorer i hele landet og et nært samarbeid med banksektoren. Innovasjon Norge kan også henvise bedrifter til andre deler av virkemiddelapparatet, dersom det er mer aktuelt for å kunne dekke deres behov.

Det er det private kapitalmarkedet som er, og bør være, den viktigste kilden for finansiering av norske bedrifter. Innovasjon Norge er imidlertid et supplement og samarbeider ofte med lokale banker. Innovasjon Norges lavrisikolåneordning, innovasjonslåneordning og garantiordninger vurderes å være de mest aktuelle i en situasjon der bedriftene skulle få midlertidige utfordringer med likviditet.

Regjeringen vil følge utviklingen i forbruket av Innovasjon Norges låne- og garantiordninger. Regjeringen vil be Innovasjon Norge utnytte sitt handlingsrom og sine rammer til å håndtere situasjonen, slik den måtte utvikle seg. Dersom det vurderes å være behov for å justere rammene, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om dette.»

Forslagsstillerne deler regjeringens analyse og mener at Innovasjon Norge kan ta på seg oppgaven med å sikre likviditet til bedrifter som har midlertidige utfordringer med likviditet. Det som finnes av historiske eksempler, tyder også på dette, som regjeringen videre skriver:

«Etter finanskrisen i 2009 ble det gjort en evaluering av Innovasjon Norges rolle i kapitalmarkedet. Denne evalueringen viste at særlig lavrisikolån og innovasjonslåneordningen var godt egnede virkemidler i en kredittkrise.»

Nærmere om forslaget

Det er allerede blitt utarbeidet to lover som skal gi hjemmel for tilskuddsordninger til bedrifter med stort omsetningsfall som følge av koronautbruddet. Lovverket er derfor i stor grad allerede på plass og kan raskt tilpasses en ny midlertidig tilskuddsordning gjennom Innovasjon Norge.

Om behovet for ny endringslov

Forslagsstillerne viser til Innst. 119 L (2020–2021), jf. Prop. 31 L (2020–2021), hvor det foreslås en lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020. Loven bestemmer at Brønnøysundregistrene skal forvalte en ny kompensasjonsordning for tiden etter august 2020.

Regjeringen har imidlertid bekreftet at Brønnøysundregistrene trenger tid til å utvikle ordningen og først vil være klare i januar/februar til å utbetale kompensasjon til bedrifter. Dermed trengs det en ny hjemmel for tilskuddsordning forvaltet av Innovasjon Norge.

Om ny hjemmel

Forslagsstillerne viser til Innst. 232 L (2019–2020) i behandlingen av Prop. 70 LS (2019–2020), hvor det ble vedtatt lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall. Loven er også utgangspunktet for lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020.

Denne loven er ifølge Lovdata fortsatt i kraft og kan brukes. Loven hjemler en tilskuddsordning med virketid for kalendermånedene mars, april og mai 2020. Forslagsstillerne foreslår at dette endres til kalendermånedene desember 2020 og januar og februar 2021 for å sikre nødvendig lovhjemmel for umiddelbart å opprette en tilskuddsordning gjennom Innovasjon Norge. I behandlingen av endringsloven kan departementet foreslå andre nødvendige endringer.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

A.

V e d t a k t i l l o v

om endring av lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall (utvidelse av ordningen mv.)

I

I lov 17. april 2020 nr. 23 om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd første punktum skal lyde:

Tilskuddsordningen gjelder for kalendermånedene mars, april og mai *samt desember 2020 og januar og februar 2021*.

§ 7 skal lyde:

Innovasjon Norge er tilskuddsmyndighet etter loven. *Næringsdepartementet* er klageinstans.

II

Loven trer i kraft straks.

B.

1. Stortinget ber regjeringen umiddelbart iverksette en midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort inntektsbortfall som konsekvens av koronakrisen og ellers sunn drift. Ordningen etableres i regi av Innovasjon Norge, som har ansvar for en

rekke andre låne- og tilskuddsordninger og tilstedeværelse i hele landet.

2. Stortinget ber regjeringen umiddelbart komme tilbake til Stortinget med forslag om å oppskalere rammene for Innovasjon Norges låne- og garantiordninger i tråd med næringslivets behov for støtte på grunn av smitteverntiltakene og pandemien for øvrig.

4. desember 2020

Audun Lysbakken

Torgeir Knag Fylkesnes

Kari Elisabeth Kaski

Karin Andersen

